

SPRÁVCA
ZÁLOHOVÉHO
SYSTÉMU

**Správa o činnosti
Správca zálohového systému
za rok 2022**

Obsah

Smerom k čistejšej krajine	4
Zálohový systém v skratke	6
Ako funguje zálohový systém?	8
Ako vznikol slovenský zálohový systém	10
Začíname u výrobcu	14
Výrobcovia a registrácia v zálohovom systéme	16
Predbežné výsledky umiestnených obalov na trh	20
Pokračujeme u obchodníka (distribútora)	22
Distribútori a registrácia v zálohovom systéme	24
Tri druhy odberov	26
Alternatívne spôsoby odberu	28
Kam s vyzbieranými obalmi?	30
Logistika zálohového systému	32
Spracovanie zálohovaných nápojových obalov	33
Zálohový systém z pohľadu zákazníka	34
Mapa odberných miest	36
Koľko sa nám spoločne podarilo vyzbierať?	38
Dosiahli sme ciele?	40
Komunikácia Správcu	42
Financovanie činnosti Správcu	44
Plány a ciele pre rok 2023	46

Zálohový systém
je jediné reálne a účinné riešenie,
ako vrátiť

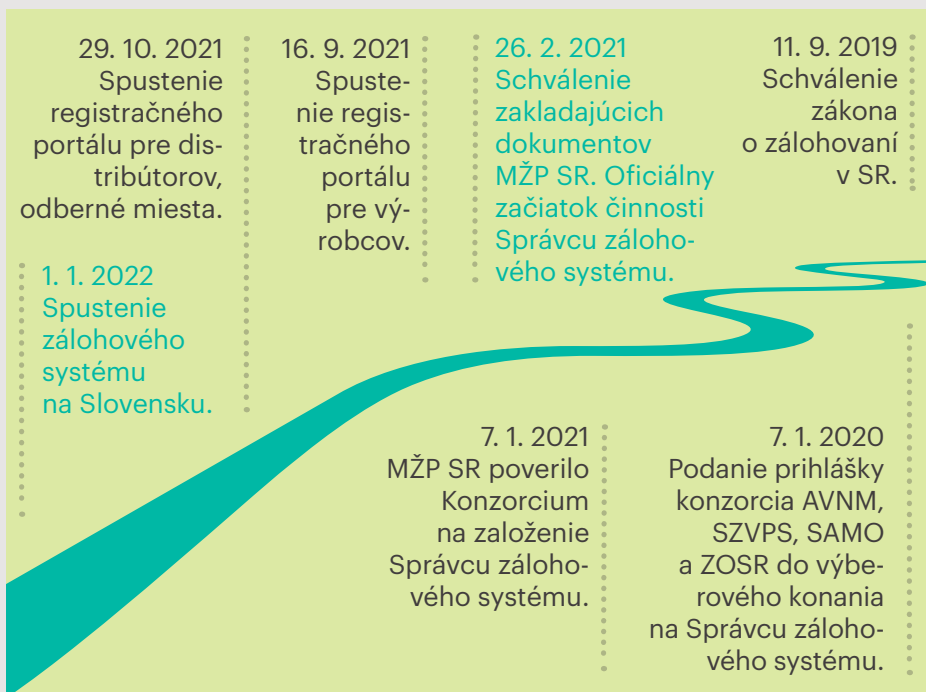
viac ako 90 %
plastových fliaš a plechoviek
späť do obehu.

Smerom k čistejšej krajine

Rok 2022 sa zapísal do histórie ako rok, kedy sa na Slovensku začali zálohovať plastové fľaše a plechovky od nápojov. Tomu predchádzalo formovanie množstva krokov smerujúcich k jeho spusteniu.

Aké dôležité medzníky sprevádzali prípravy na spustenie zálohového systému? Aká organizácia systém spravuje a aké sú základné informácie o jej fungovaní?

Kto spravuje zálohový systém?

Zálohový systém na Slovensku spravuje Správca zálohového systému. Ide o neziskovú organizáciu založenú konzorciom 4 subjektov – AVNM, SZVPS, SAMO a ZOSR, ktoré zastupujú výrobcov nealkoholických nápojov a minerálnych vôd, výrobcov piva a zástupcov veľkoobchodu a maloobchodu. Ich členovia spoločne uvádzajú na trh takmer 80 % všetkých zálohovaných obalov a zastupujú viac ako 3 000 obchodných prevádzok.

Kto je Správca zálohového systému?

Správca zálohového systému je nová nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby na základe poverenia vydaného Ministerstvom životného prostredia SR. Správca vytvára, financuje a koordinuje fungovanie zálohového systému na jednorazové nápojové obaly v súlade so zákonom o zálohovaní.

Ako je financovaný zálohový systém a činnosť Správcu?

Systém je financovaný z poplatkov výrobcov, predaja materiálu a z nevzdvihnutých záloh. Zabehtnutý zálohový systém je štandardne deficitný a nakoľko ide o systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov, deficit hospodárenia je vždy financovaný poplatkami výrobcov. Zálohový systém nie je financovaný štátom.

Kto reguluje a kontroluje zálohový systém?

Ministerstvo životného prostredia SR.

Kto sa musí registrovať u Správcu?

Výrobcovia, ktorí uvádzajú na trh nápojové obaly v jednorazových, či už plastových alebo kovových obaloch. A distribútori, ktorí predávajú nápoje konečnému používateľovi a zriaďujú odberné miesto – povinne alebo dobrovoľne.

Aké sú priority Správca zálohového systému?

Prioritou Správca zálohového systému je podporovanie recyklácie vyzbieraného materiálu a jeho následné využitie na rovnaký účel, na ktorý bol pôvodne vyrobený. Správca sa hlási k princípom obehového hospodárstva a podporuje recykláciu, tzv. z fľaše do fľaše, resp. z plechovky do plechovky. Cieľom je, aby sa materiál nevyhadzoval a nerecykloval len jednorazovo, ale otáčal sa v uzavretom materiálovom kruhu.

Aké sú základné princípy fungovania Správcu?

Základnými princípmi Správca zálohového systému, ktoré premieta do fungovania zálohového systému sú:

- plnenie zákonom stanovených cieľov a povinností,
- hospodárnosť ako kľúčový aspekt fungovania systému „hodnota za peniaze“,
- ústretovosť voči spotrebiteľovi,
- transparentnosť a nediskriminačný prístup,
- plnenie požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy EÚ = vyššia miera zberu, zvýšenie podielu recyklovaného obsahu v nových obaloch,
- podpora obehového hospodárstva, uzavretia materiálového kruhu „z fľaše do fľaše“ a „z plechovky do plechovky“.

Zálohový systém v skratke

Správcomi zálohového systému na Slovensku sa v roku 2021 podarilo sformovať kroky vedúce k spusteniu zálohovania plastových fľaš a plechoviek tak, aby systém plne fungoval od 1. januára 2022. Vďaka tomuto úsiliu sme o krok bližšie k čistejšej krajine. Aké sú základné informácie o zálohovom systéme?

Čo je zálohový systém?

Je to moderný prostriedok rozšírenej zodpovednosti výrobcov, ktorý prostredníctvom zberu jednorazových nápojových obalov zapája všetkých do boja s voľne pohodeným odpadom a mobilizuje k ochrane životného prostredia.

Prečo sa na Slovensku zaviedol zálohový systém?

Slovensko sa zaviazalo zvýšiť množstvo zberu nápojových obalov na 90 %, a to už v roku 2025. Na základe skúseností krajín, kde zálohovanie už roky funguje, je toto zvýšenie možné len cez zálohový systém. Systémom triedeného zberu sa darilo vyzbierať približne 60 % plastových fľaš, o plechovkách nemáme exaktné dáta. Zálohovanie tak dáva šancu vyzbierať viac materiálu vyššej kvality na recykláciu a jeho opätovné využitie v nových obaloch, znížiť voľne pohodený odpad a šetriť tak prírodné zdroje.

Odkedy funguje na Slovensku zálohový systém?

Od 1. januára 2022.

Ktoré obaly sa zálohujú?

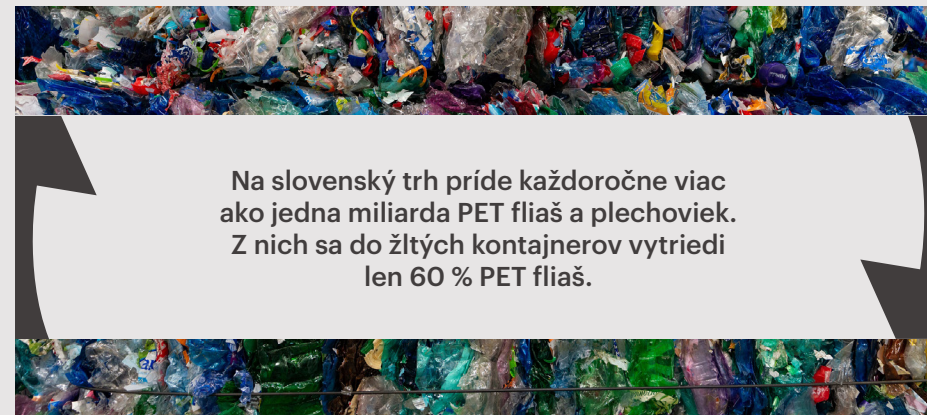
Zálohujú sa všetky jednorazové plastové fľaše a plechovky od nápojov s objemom 0,1 l až 3 l vrátane. Na každej zálohovanej fľaši či plechovke je symbol Z v recyklačných šípkach a text "ZÁLOHOVANÉ". Nápoje legislatíva definuje ako „kvapalnú potravinu, ktoré obsahujú viac ako 80 % vody a sú schopné uspokojiť fyziologickú potrebu vody, delia sa na alkoholické a nealkoholické“. Zálohujú sa teda jednorazové plastové fľaše a plechovky nápojov, ako sú minerálne vody, sladené nápoje, ovocné šťavy, ľadové čaje, energetické nápoje, pivo, víno či miešané alkoholické nápoje. Nezálohujú sa obaly z mlieka, nápojov s obsahom mlieka, sirupov a alkoholických nápojov s obsahom alkoholu nad 15 %. Rovnako sa nezálohujú obaly od potravín, ktoré nie sú nápojmi, ako je olej či ocot.

Ako spoznám zálohovaný obal?

V blízkosti čiarového kódu je na každom obale veľké „Z“ v recyklačných šípkach a text „ZÁLOHOVANÉ“.

Bolí hneď po spustení zálohového systému na trhu len zálohované obaly?

Tak komplexný systém, akým je zálohový systém, nie je možné zaviesť z večera do rána. Preto vzniklo prechodné obdobie

Aká je výška zálohu?

15 eurocentov, rovnaká pre všetky plastové fľaše aj plechovky od nápojov.

Kedy dostane spotrebiteľ záloh späť?

Pri vrátení zálohovaného obalu na odberné miesto. Obal je možné vrátiť do odberného automatu – „zálohomatu“ alebo priamo zodpovednému pracovníkovi v menších prevádzkach s ručným odberom. Spotrebiteľ dostane kupón s hodnotou podľa množstva odobratých obalov, ktorý si môže uplatniť na pokladni v danej predajni.

Kde je možné vrátiť zálohovaný obal?

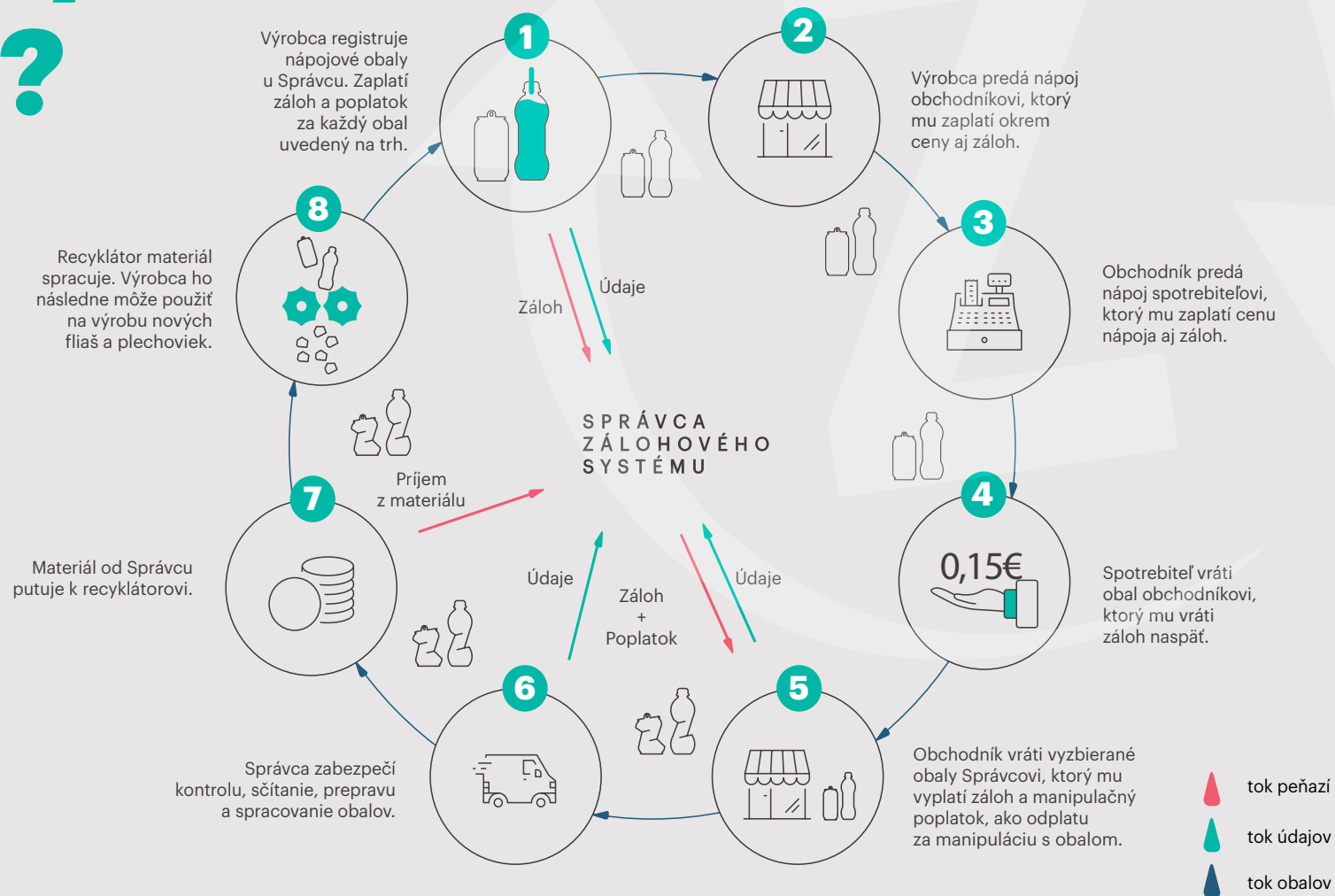
Na všetkých označených odberných miestach zapojených do zálohového systému. Aktuálne máme dostupných viac ako 3 000 odberných miest. Odberná sieť sa bude postupne rozširovať. Mapa odbernej siete sa nachádza na webovej stránke www.slovenskozalohuje.sk.

pre výrobcov a pre obchodníkov. Prechodné obdobie pre výrobcov bolo stanovené do 31. januára 2022. Najneskôr do tohto dátumu mohli byť na trh uvádzané staré nezálohované obaly. Pre distribútora bol pre prechodné obdobie stanovený iný termín. Nezálohované obaly mohli obchodník distribuovať do 30. júna 2022. Od tohto dátumu sa na slovenskom trhu nachádzajú len zálohované plastové fľaše a plechovky na nápoje so symbolom Z a textom „ZÁLOHOVANÉ“.

Čo sa deje s vyzbieranými zálohovanými obalmi ďalej?

Vyzbierané obaly sa prepravujú do triediaceho centra, kde sa vytriedia podľa druhu materiálu a farby a zlisujú do veľkých kociek o hmotnosti približne 300 kg. Následne putujú na recykláciu. Z recyklovaného materiálu sa môžu vyrobiť nové plastové fľaše a plechovky. Znova a znova.

Ako funguje zálohový systém?

Ako vznikal slovenský zálohový systém

Viete, prečo sa na Slovensku zaviedol systém na zálohovanie jednorazových nápojových obalov? A prečo sme sa inšpirovali najmä škandinávskymi a pobaltskými krajinami? Na tieto otázky odpovie Lucia Morvai, riaditeľka pre vonkajšie vzťahy a komunikáciu Správcu zálohového systému.

Prečo vznikla potreba zaviesť na Slovensku zálohovanie jednorazových nápojových obalov?

Z dvoch hlavných dôvodov. Predovšetkým máme šancu stať sa krajinou bez voľne pohodeného odpadu z plastových fliaš a plechoviek. K cene nápoja sa pripočíta záloh 15 eurocentov za obal, ktorý mnohých spotrebiteľov bude motivovať k vráteniu, tak, ako to poznáme zo skúsenosti vratných sklenených fliaš. A po druhé, plastové fľaše a plechovky nie sú zbytočný odpad, ale cenné materiály, ktorých recyklácia má zmysel. Zálohovaním, zvýšením miery zberu, následnou recykláciou týchto obalov a využitím recyklovaného obsahu vieme každej fľaši aj plechovke vdýchnuť nový život a vrátiť ich späť do obehu.

Ako vieme, že zálohový systém bude naozaj fungovať?

Zo skúseností krajín, kde už roky úspešne funguje. Máme poznatky z mnohých európskych krajín, napríklad z Litvy, kde bola miera zberu pred zavedením systému na úrovni 30 %. Po pár rokoch od zavedenia systému zálohovania bola miera zberu nápojových obalov až na úrovni 90 %. To znamená, že ak je systém nastavený správne, má vysoký potenciál dosahovať stanovené ciele. Rovnako to vidíme na štatistikách Švédska, Nórska či Fínska. Len tam sa ťažko sleduje rozbeh systému, pretože v severských krajinách sa zálohové systémy zavádzali od 80. až 90. rokov. Ťažšie sa nám tak porovnáva situácia pred zavedením zálohovania a potom.

Prečo sa Slovensko inšpirovalo najmä škandinávskymi a pobaltskými krajinami?

Pri vytváraní zálohového systému sme vychádzali aj z analýzy Inštitútu environmentálnej politiky, ktorá bola spracovaná na Slovensku v roku 2018, a pripravila pôdu pre definitívne prijatie zákonnej úpravy zálohového systému. Tá samotná už analyzovala mnohé zavedené zálohové systémy a za vzor si zobrala práve škandinávске krajiny, keďže sa vyznačujú vysokou efektívnosťou, transparentnosťou, ale aj spokojnosťou hlavných aktérov – výrobcov, obchodníkov a samozrejme spotrebiteľov. Následne sme prostredníctvom združení povinných osôb, výrobcov nápojov a piva, cez strešné organizácie na úrovni Bruselu zisťovali, ako systémy v Európe dnes fungujú. Spracovali sme si vlastnú analýzu fungujúcich systémov, ktorú sme podložili aj návštevami vybraných správckovských spoločností v rámci Európy. Oslovili sme renomovaných odborníkov na zálohové systémy, ktorí ich pomáhali zavádzať v Európe, dnes ich priamo riadia a zdieľajú svoje cenné skúsenosti pri ich ďalšom zavádzaní po celom svete. Takýmto spôsobom sme získavali najlepšie skúsenosti z modelov fungovania, držali sa základných overených štandardov, ale zahŕňali aj osobitné prístupy, ktoré by mohli najlepšie fungovať v lokálnych podmienkach.

Slovenský zálohový systém je tak postavený na základných princípoch ako centrálné riadenie a financovanie povinnými osobami v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Hospodárnosť ako kľúčový aspekt fungovania, ústretovosť voči spotrebiteľovi, transparentnosť a nediskriminačný prístup

sú neodmysliteľnou súčasťou slovenského zálohového systému. V neposlednej rade dbáme na plnenie požiadaviek vyplývajúcich z legislatívy, čo sa prejaví vo vyššej miere zberu a zvýšenom podiele recyklovaného obsahu v nových obaloch.

Prioritou Správcu zálohového systému bude podporiť recykláciu

Pobaltské systémy sme skúmali a navštívili aj preto, že sú to systémy, ktoré sa zavádzali relatívne nedávno. Snažili sme sa siahnuť aj po krajinách, ktoré majú čerstvú skúsenosť so zavádzaním systému, alebo sú nám príbuzní mentalitou či rozlohou krajiny; množstvom obalov, ktoré sa na trh uvádza, štruktúrou odbernej siete a pod.

Prečo je cieľom vyzbierať 90 % obalov?

Európska legislatíva stanovila pre všetky krajiny povinnosť do roku 2029 zabezpečiť mieru vyzbierania plastových nápojových obalov 90 % a nájsť efektívne spôsoby, ako to zabezpečiť. Slovensko si zvolilo cestu zálohovania, čo je v súčasnosti jediné reálne osvedčené riešenie, ako zabezpečiť vysokú mieru zberu a zároveň vyššiu recykláciu a využitie recyklovaných materiálov pri výrobe nových obalov.

Načo je výrobcom nápojov recyklovaný materiál?

Potrebujú ho, pretože súvisí s ďalšími cieľmi stanovenými v Európskej únii. Jedným je povinné množstvo pridávania recyklovaného obsahu do všetkých obalov, ktoré sú uvádzané na trh – 25 % do roku 2025 a následne 30 % od roku 2030. Z tohto pohľadu je nesmierne dôležité zabezpečiť pre výrobcov dostatočné množstvo materiálu v kvalite, ktorú je možné použiť pri výrobe potravinových obalov. Ďalším je snaha výrobcov o uzatvorenie materiálovej slučky a dosiahnutie obehového hospodárstva.

Nedá sa toto všetko dosiahnuť aj triedeným zberom?

Už niekoľko rokov máme zavedený systém triedeného zberu na plnenie povinností výrobcov a vidíme, že má svoje limity. Plastové a kovové nápojové obaly sú cennými materiálmi, ktoré sú stopercentne recyklovateľné a majú potenciál byť opakovane využiteľné pri výrobe nových obalov, teda na ten istý účel. Dnes sa systémom triedeného zberu vyzbiera asi 60 % plastových obalov, pričom o kovových

obaloch ani nemáme kompletne dáta, nehovoriac o ich recyklovaní a možnosti opätovného využitia materiálu výrobcami. A tu sa dostávame k ďalšiemu dôležitému prínosu zálohového systému – evidencii a výsledovateľnosti obalov uvedených na trh, vyzbieraných, recyklovaných a opätovne využitých pri výrobe

Európska legislatíva stanovila pre všetky krajiny povinnosť do roku 2029 zabezpečiť mieru vyzbierania plastových nápojových obalov 90 %

nových obalov. Zálohový systém zároveň prostredníctvom ekomodulácie poplatkov za obaly uvádzané na trh motivuje výrobcov už pri samotnom dizajne obalov, aby prihliadali na odstraňovanie bariér recyklácie a princípy cirkulárnej ekonomiky, pričom nepovoľuje krížové financovanie medzi materiálmi.

Možno použiť vyzbierané jednorazové nápojové obaly aj na iný účel, ako na recykláciu späť do obalov?

Prioritou Správca zálohového systému bude podporiť recykláciu vyzbieraného materiálu a jeho následné využitie na rovnaký účel, na ktorý bol pôvodne vyrobený. Správca sa hlási k princípom obehového hospodárstva a podporuje recykláciu, tzv. z fľaše do fľaše, resp. z plechovky do plechovky. Pre výrobcov na Slovensku sa tak vytvorí možnosť plniť

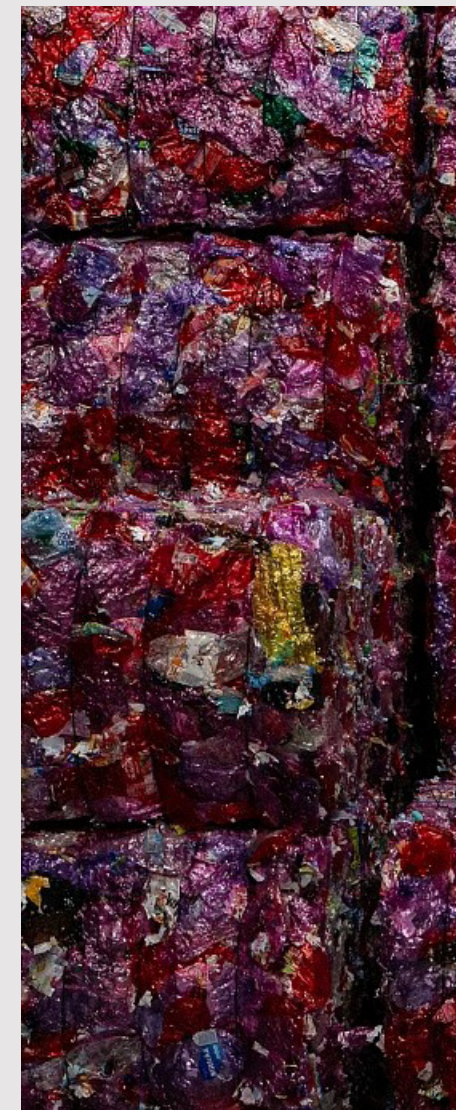
svoje zákonné povinnosti a dobrovoľné záväzky. Určitý objem materiálu nebude možné spracovať takýmto spôsobom a bude sa využívať na iné druhy recyklácie či energetického zhodnotenia.

Prečo máme na Slovensku záloh práve 15 eurocentov?

Výška zálohu môže byť pre úspešnosť zálohového systému rozhodujúca a významne ovplyvniť dosiahnutie cieľov stanovených zákonom, a to je deväťdesiatpercentná miera zberu. Z pohľadu čo najjednoduchšieho a prehľadnejšieho nastavenia systému pre spotrebiteľa dáva zmysel mať len jednu výšku zálohu pre všetky jednorazové obaly na nápoje. Spotrebiteľ sa tak nebude musieť orientovať v rôznych výškach zálohov a zároveň v ňom nebude záloh vyvolávať dôvody na substitúciu obalov na nápoje. Keďže jedno- a dvojcentové mince sa v rámci bežného platobného styku používajú stále menej a s účinnosťou od júla 2022 sa postupne sťahujú z obehu, bolo praktické nastaviť výšku zálohu na úroveň, ktorá je násobkom piatich centov.

Na Slovensku Správca teda pri tvorbe výšky zálohu prihliadal najmä na lokálne podmienky, kúpyschopnosť nášho obyvateľstva, minimálnu výšku zálohu stanovenú vo vyhláske, jednotnosť a motivačný aspekt. Výška zálohu bola určená na základe analýz tak, aby bola dostatočne motivujúca a zároveň nebola priveľmi finančne zaťažujúca pre slovenských spotrebiteľov.

Aj z vykonaných prieskumov sa ukázalo, že ľudia považujú výšku 15 eurocentov za plastovú fľašu aj plechovku za dostatočne motivujúcu pre to, aby jednorazové obaly vrátili naspäť do obchodu.

Začíname u výrobcu

Výrobcom je každý subjekt, ktorý uvádza na trh nápojové obaly v jednorazových, či už plastových alebo kovových obaloch. Výrobca (resp. dovozca) je definovaný v zákone o zálohovaní, ktorý následne odkazuje na príslušné ustanovenia v zákone o odpadoch.

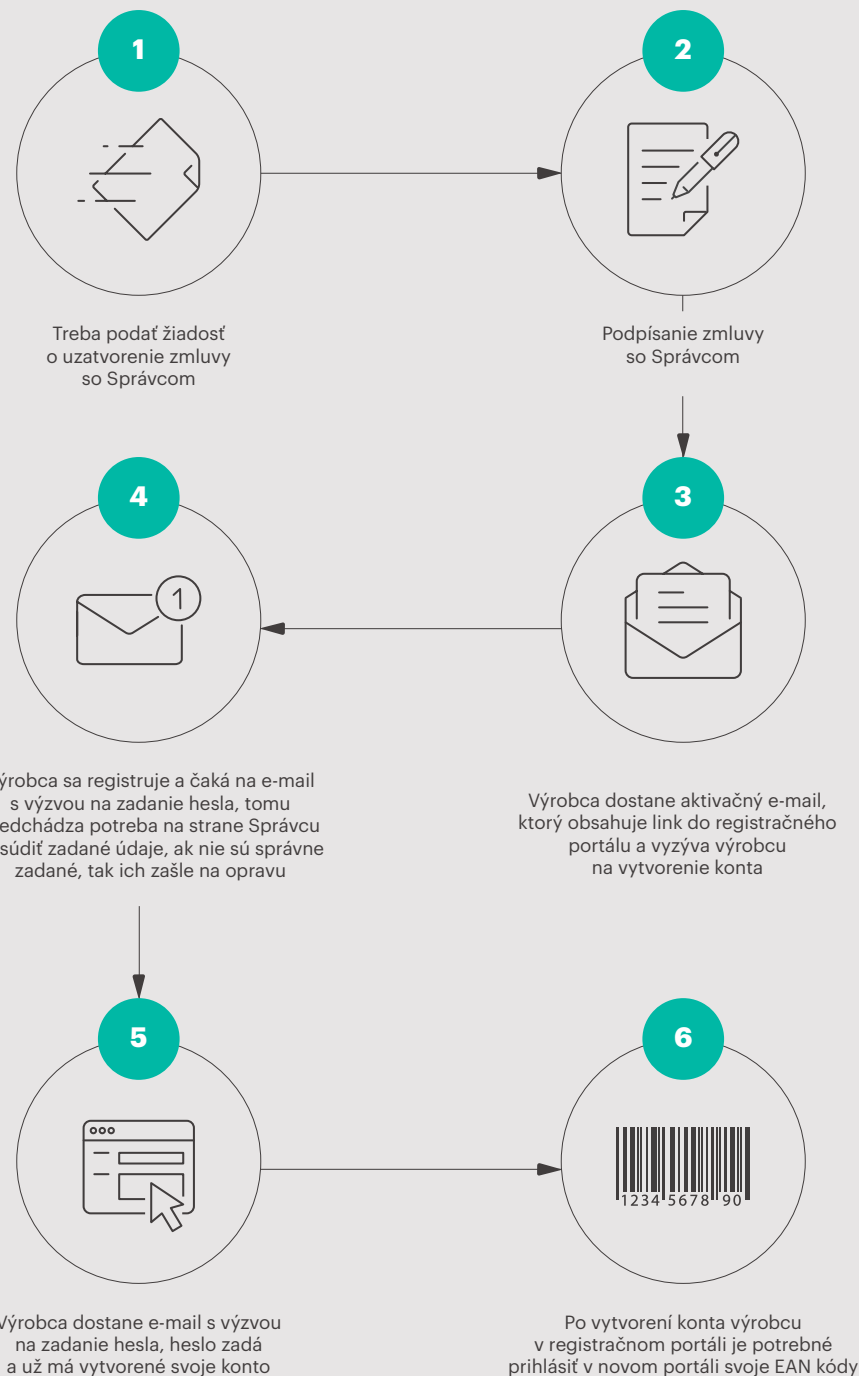
Celý kolobeh zálohového systému začína u výrobcu. Ten má zákonnú povinnosť uzavrieť zmluvu so Správcom zálohového systému a registrovať svoju spoločnosť a obaly (EAN kódy), ktoré bude uvádzať na trh na registračnom portáli Správcu zálohového systému.

Výrobcom na účely zákona o zálohovaní je ten, kto:

- používa obaly na balenie tovaru alebo plní tovar do obalov a uvádza na trh tento tovar pod svojou obchodnou značkou (napr. výrobca minerálnej vody alebo piva),
- je osobou, pre ktorú sa tovar balí alebo plní a pod ktorej obchodnou značkou sa tovar uvádza na trh (napr. obchodný reťazec, ktorý uvádza tovar na trh pod svojou privátnou značkou),
- prepraví alebo si nechá prepraviť cez štátnu hranicu Slovenskej republiky tovar v obaloch a uvádza ho na trh alebo do distribúcie v Slovenskej republike (napr. dovozca nealkoholického nápoja, ktorý ho ako prvý uvádza na trh v SR),
- ako distribútor uskutočňuje odplatné alebo bezodplatné odovzdanie obalu konečnému používateľovi na bezprostredné zabalenie tovaru alebo používa obal na zabalenie distribuovaného tovaru (napr. čapované víno, pivo zákazníčkovi do plastového obalu).

Aké má výrobca povinnosti?

- požiadať o uzatvorenie zmluvy o plnení povinností,
- zálohovať a dodržiavať výšku zálohu,
- zabezpečiť označovanie obalu tak, aby z takého označenia bolo zrejmé, že obal je pokrytý zálohovým systémom,
- registrovať zálohované nápojové obaly pred ich umiestnením na trh,
- viesť oddelene účtovné záznamy o cene tovaru a výške zálohu,
- uhrádzať Správcovi záloh za každý obal, ktorý uviedol na trh v súlade s uzatvorenou zmluvou,
- uhrádzať Správcovi všetky náklady spojené s účasťou v zálohovom systéme (poplatky v súlade so Zmluvou),
- viesť evidenciu o zálohovaných obaloch a ohlasovať z nej údaje Správcovi v rozsahu potrebnom na plnenie jeho úloh (ohlasovať mesačne údaje o množstve zálohovaných obalov uvedených na trh v ks aj kg).

Výrobcovia a registrácia v zálohovom systéme

Výrobcovia a importéri nápojov v jednorazových plastových fľašiach a plechovkách sú dôležitou súčasťou zálohového systému. Zálohovanie sa vníma ako moderný prostriedok rozšírenej zodpovednosti práve výrobcov. Prostredníctvom zberu nápojových obalov sú všetci zapojení do boja s voľne pohodeným odpadom a spoločnosť je tak mobilizovaná k ochrane životného prostredia.

Na základe zákona č. 302/2019 Z.z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje (plastových fliaš a plechoviek) a spustenia činnosti Správcu zálohového systému začal od marca 2021 prijímať žiadosti o uzatvorenie zmlúv. Výrobcom a importérom sa pre registrovanie nápojových obalov podliehajúcich zálohovaniu stanovilo prechodné obdobie do 31. 1. 2022.

Pre automatizáciu registrácie výrobcov a ich jednotlivých výrobkov bol vytvorený registračný portál Správcu zálohového systému. Ide o informačný systém, ktorý zefektívňuje pravidelnú komunikáciu medzi výrobcom a Správcom zálohového systému. Slúži ako nástroj na registráciu samotnej spoločnosti daného výrobcu, konkrétnych produktov, t.j. čiarových kódov nápojov uvádzaných na slovenský trh podliehajúcich zálohovému systému a spravovanie registrovaných zálohovaných produktov (nápojov). Plnenie evidenčných povinností a zasielanie reportov je ďalšou dôležitou funkciou tohto portálu. Táto platforma tak umožňuje jednoduchý prístup k registrácii a zmenám či štatistickým údajom.

Pre zefektívnenie komunikácie medzi Správcom a výrobcami bola počas implementačného roka fungovania zálohového systému na registračnom portáli optimalizovaná evidencia finančných reportov a údajov. Pre zvýšenie flexibility priniesol tento portál aj možnosti zmeny údajov spoločnosti či jednotlivých registrovaných čiarových kódov (nápojov). Pre rýchly prístup na rôznych úrovniach štruktúry registrovanej spoločnosti vznikla aj funkcionálna prídava rôznych užívateľov.

Registrácia výrobcov a ich produktov v rámci interného spracovania Správcu zálohového systému prináša značné množstvo administratívnych úkonov, ako posudzovanie žiadostí o registráciu, poskytovanie konzulácií k správnomu pochopeniu role výrobcu v zálohovom systéme a pre jednotlivé úkony vedúce k registrácii výrobku, ktorý môže spotrebiteľ

rozpoznať na základe stanoveného označenia symbolom Z v recyklačných šípkach s textom "ZÁLOHOVANÉ" a bez akýchkoľvek komplikácií vrátiť na odbernom mieste. Takýto proces si vyžaduje aj zasielanie fyzických vzoriek na posúdenie, ktoré nie vždy prejdú schvalovacím procesom. Rok 2022 priniesol aj rôzne zmeny, kedy výrobca prirodzene zmenil čiarový kód, prípadne stiahol výrobok z trhu. Flexibilita rozhrania registračného portálu a nastavených procesov však poskytovala súčinnosť aj v týchto prípadoch. Množstvo registrovaných obalov sa tak nehýbalo iba smerom hore, ale prirodzene kopirovalo dianie na trhu.

**K 31. 12. 2022 evidujeme
v zálohovom systéme:**

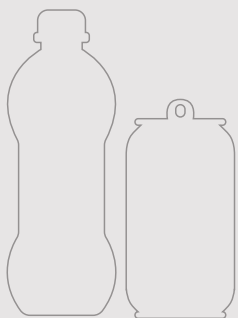
294 registrovaných
výrobcov

3 600 aktívnych
registrovaných
EAN kódov

**Za rok 2022 tak bolo v rámci procesu
spracovania žiadostí o registráciu EAN kódov**

31 360
prijatých a spracovaných
fyzických vzoriek

Národný vs. medzinárodný EAN kód

Zálohované obaly sú v zálohovom systéme registrované a identifikované čiarovým kódom. Čiarový kód musí byť umiestnený na každom zálohovanom obale alebo etikete zálohovaného obalu. Každý typ produktu, nápoja v zálohovanom obale má unikátny EAN kód. Zálohované obaly je možné do zálohového systému registrovať s čiarovým kódom určeným výlučne na trh Slovenskej republiky alebo určeným aj na iné trhy okrem Slovenskej republiky. Podmienky používania domáceho a medzinárodného čiarového kódu sú upravené v príslušnej prílohe zmluvy, ktorú uzatvára pri registrácii v zálohovom systéme Správca s výrobcou.

**K 31. 12. 2022 je v zálohovom systéme
aktívnych registrovaných**

1 745 národných
EAN kódov

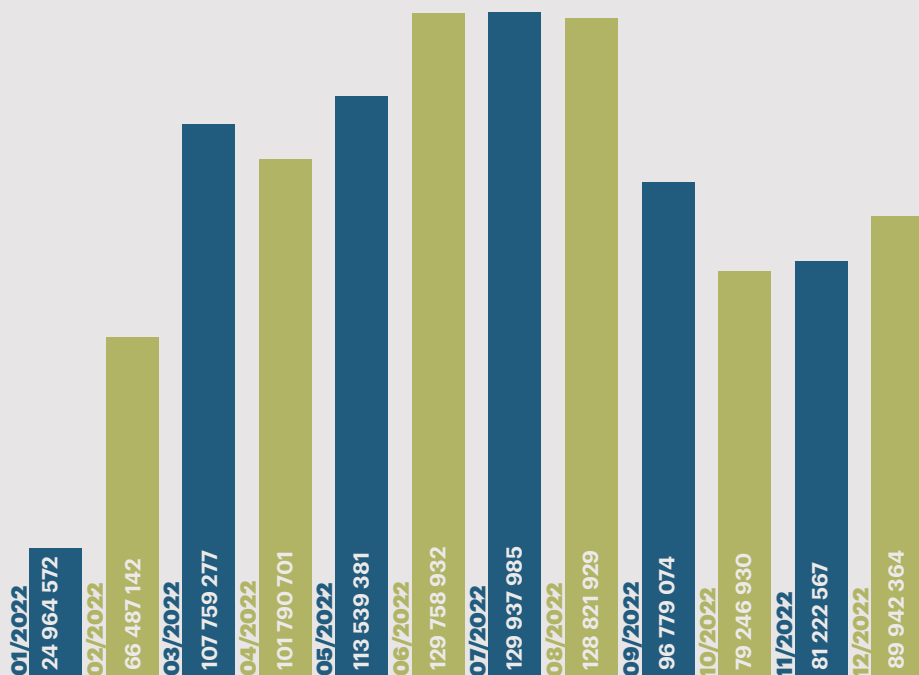
Ide o čiarové kódy od nápojových obalov, ktoré sa uvádzajú iba na slovenskom trhu. Národný EAN kód je v zmysle pravidiel stanovených Správcom určený výlučne pre uvedenie na trh v Slovenskej republike, nie na režim exportu.

1 855 medzinárodných
EAN kódov

Nápojový obal v plastovej fľaši alebo plechovke s medzinárodným čiarovým kódom je možné umiestniť na trh v Slovenskej republike do režimu export – mimo územia SR, pričom výrobca Správcomi nahlasuje iba uvedenie na trh SR na mesačnej báze, za čo platí záloh aj poplatok výrobcu za zber a spracovanie odpadov zo zálohovaných obalov za každý kus obalu (tzv. industry fee). Platí, že výrobca znáša riziko návratu obalov s medzinárodným EAN kódom zo zahraničia, za čo doplatí Správcomi vypadnutý záloh a industry fee za každý kus nad priemernú návratnosť danej tovarovej skupiny. Medzinárodné čiarové kódy je možné registrovať v zálohovom systéme so stanovenými kritériami pre objemové limity uvedenia množstva obalov na slovenský trh a kritérium doby trvanlivosti. Podmienky sú bližšie špecifikované v príslušnej prílohe k zmluve.

Predbežné výsledky umiestnených obalov na trh

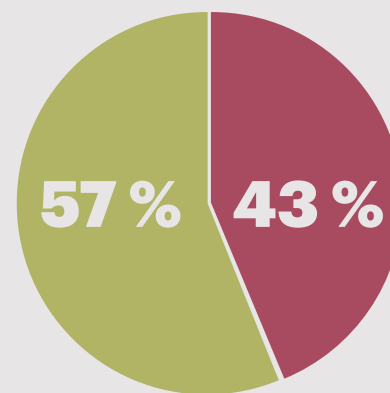
Zálohový systém je známy vysledovanosťou zálohovaných obalov od momentu ich uvedenia na trh, cez ich zber, spracovanie až po výslednú recykláciu a využitie materiálu v nových obaloch. Vďaka tomu máme prehľad o umiestnených zálohovaných obaloch na slovenskom trhu. Zároveň monitorujeme aj ich návratnosť. Dáva nám to obraz o úspešnosti systému. V čase publikácie tejto správy však ešte z hľadiska dokončovania a kontrolovania ohlasovacej povinnosti výrobcov nehovoríme o konečných dátach. Tie budú zverejnené v najbližšej správe k 31. 7. 2022, prípadne skôr formou iného komunikačného kanála v rámci komunikácie Správca.

Za rok 2022 bolo na trh umiestnených približne:

1,1 miliardy zálohovaných nápojových obalov

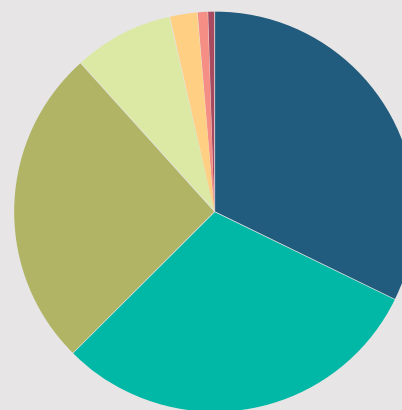
Definitívne číslo bude známe po ukončení a kontrole hlásení za kalendárny rok 2022.

Z predbežných dát vidíme nasledovný pomer umiestnených zálohovaných obalov na trh v roku 2022:

- 57 % plastových fliaš
- 43 % plechoviek

Uvedené čísla sú približné a odvídzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh. Definitívne čísla budú upresnené v najbližšej správe.

Nižšie sú uvedené približné hodnoty pomerov umiestnených obalov na trh v roku 2022 z hľadiska typu nápoja:

- 32 % Pivo
- 30,5 % Nealkoholické nápoje
- 26 % Balené vody
- 8 % Energetické nápoje
- 2 % Ovocné šťavy
- 1 % Ostatné alkoholické nápoje
- 0,5 % Víno

Uvedené čísla sú približné a odvídzajú sa z predbežnej hodnoty umiestnených obalov na trh. Definitívne čísla budú upresnené v najbližšej správe.

Pokračujeme u obchodníka (distribútora)

Distribútorom v zmysle zákona o zálohovaní je subjekt, ktorý uskutočňuje distribúciu nápojov v zálohovaných jednorazových obaloch. Distribútor, ktorý predáva nápoje konečnému používateľovi má niekoľko povinností zo zákona o zálohovaní.

Distribútor obalov, ktorý vykonáva predaj nápojov konečnému používateľovi, bez ohľadu na spôsob predaja a na veľkosť predajnej plochy má povinnosť:

- zálohovať jednorazové obaly na nápoje a dodržiavať výšku zálohu určenú Správcom,
- pri označení tovaru predajnou cenou uvádzať aj výšku zálohu,
- viesť oddelene účtovné záznamy o cene tovaru a o výške zálohu.

Distribútor, ak predáva konečnému používateľovi na predajnej ploche väčšej ako 300 m² (nie ako doplnkový tovar) má tiež povinnosť:

- požiadať Správca o uzatvorenie zmluvy o plnení povinností,
- registrovať sa ako odberné miesto odpadu zo zálohovaných jednorazových obalov na nápoje,
- odoberať odpad zo zálohovaných jednorazových obalov na nápoje v mieste prevádzky alebo vo vzdialenosti do 150 metrov od miesta prevádzky,
- vrátiť konečnému používateľovi záloh v plnej výške pri vrátení odpadu zo zálohovaného jednorazového obalu na nápoje.

Kto musí a kto môže byť odberným miestom

Distribútor, ktorý predáva potraviny a nápoje konečnému používateľovi na predajnej ploche väčšej ako 300 m² má zákonnú povinnosť zriadiť odberné miesto, uzavrieť zmluvu so Správcom a svoje odberné miesto registrovať. Následne má povinnosť odoberať všetky zálohované obaly bez ohľadu na to, či ich predáva a vrátiť spotrebiteľovi záloh za odobratý obal v plnej výške.

Prevádzky, ktoré sú menšie ako 300 m², prípadne predávajú zálohované nápoje ako doplnkový tovar môžu zriadiť odberné miesto dobrovoľne. Kritériom je predpokladaný priemerný odber zálohovaných obalov minimálne 70 ks/deň a schválenie Správcom.

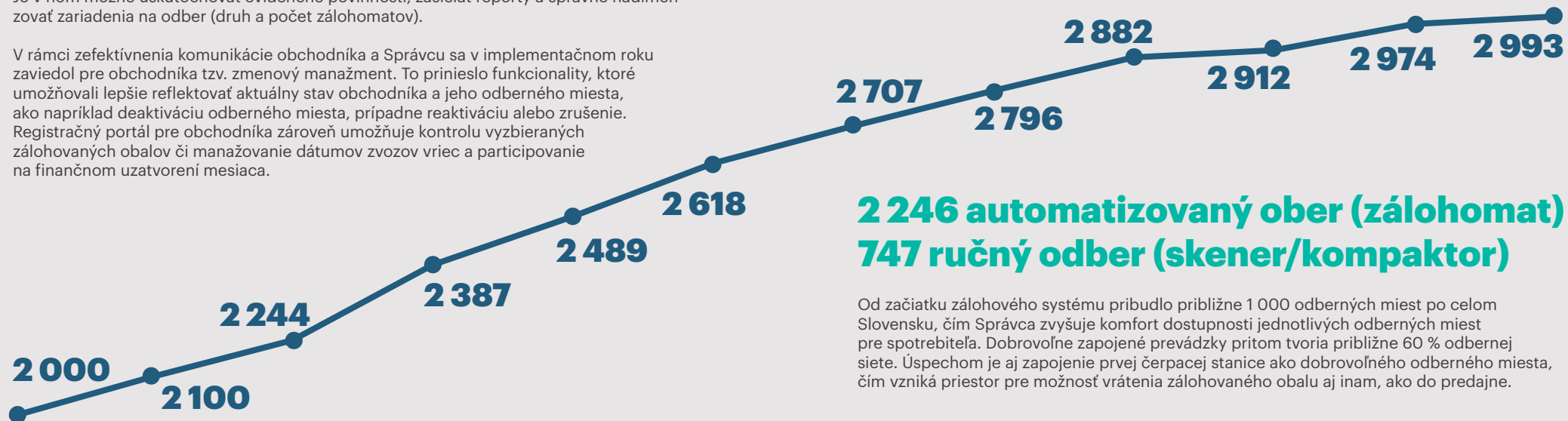
Distribútori a registrácia v zálohovom systéme

Zálohový systém by bez distribútorov nebolo možné spustiť. Distribútori, ktorí predávajú nápoje v plastových fľašiach a plechovkách konečnému spotrebiteľovi sú kľúčovým elementom tohto systému. Práve v priestoroch predajní (prevádzok) jednotlivých distribútorov dochádza k praktickej skúsenosti spotrebiteľa so zálohovaním.

Zo zákona č. 302/2019 Z.z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje v platnom znení vyplýva distribútorom, ktorí uskutočňujú distribúciu nápojov v zálohovaných jednorazových obaloch, a ktorí majú zákonnú povinnosť registrovať sa ako odberné miesto, povinnosť požiadať Správca o uzatvorenie zmluvy o plnení povinností podľa tohto zákona. Práve túto zákonnú povinnosť pre zaslanie žiadosti a uzatvorenie zmluvy so Správcom museli distribútori s predajnou plochou nad 300 m² splniť najneskôr do 18. 5. 2021.

Registračný portál Správca zálohového systému bol vytvorený rovnako ako pre výrobcov, tak aj pre distribútorov. Tento informačný systém slúži ako nástroj pre registráciu jednotlivých odberných miest. Umožňuje prístup k registrácii a zmenám v údajoch na úrovni distribútora aj odberných miest. Vďaka portálu má distribútor, aj Správca sprístupnenú prehľadnú správu jednotlivých odberných miest. Ide o efektívne riešenie pre pravidelnú komunikáciu medzi distribútorom, odberným miestom a Správcom zálohového systému. Je v ňom možné uskutočňovať evidenčné povinnosti, zasielať reporty a správne nadimenzovať zariadenia na odber (druh a počet zálohomatov).

V rámci zefektívnenia komunikácie obchodníka a Správca sa v implementačnom roku zaviedol pre obchodníka tzv. zmenový manažment. To prinieslo funkcionality, ktoré umožňovali lepšie reflektovať aktuálny stav obchodníka a jeho odberného miesta, ako napríklad deaktiváciu odberného miesta, prípadne reaktiváciu alebo zrušenie. Registračný portál pre obchodníka zároveň umožňuje kontrolu vyzbieraných zálohovaných obalov či manažovanie dátumov zvozov vriec a participovanie na finančnom uzatvorení mesiaca.

K 31. 12. 2022 evidujeme

252 registrovaných distribútorov

a spoločne sme tak vybudovali odbernú sieť s približne

3 000 odberných miestami

z toho tvorí

1 170 zákonných odberných miest

1 823 dobrovoľných odberných miest

2 246 automatizovaný ober (zálohomat)
747 ručný odber (skener/kompaktor)

Od začiatku zálohového systému pribudlo približne 1 000 odberných miest po celom Slovensku, čím Správca zvyšuje komfort dostupnosti jednotlivých odberných miest pre spotrebiteľa. Dobrovoľne zapojené prevádzky pritom tvoria približne 60 % odbernej siete. Úspechom je aj zapojenie prvej čerpacej stanice ako dobrovoľného odberného miesta, čím vzniká priestor pre možnosť vrátenia zálohovaného obalu aj inam, ako do predajne.

3 druhy odberov

V rámci slovenského zálohového systému existujú tri spôsoby odberu zálohovaných obalov. Každý z troch spôsobov odberu podlieha inému režimu, a to najmä z pohľadu manipulácie s obalmi na odbernom mieste a ich následnej prepravy na miesto triedenia. Hlavným cieľom je zabezpečenie ochrany zálohového systému, hospodárnosť a komfort pre odberné miesta.

Všetky zariadenia na odber musia splňať podmienky a minimálne požiadavky určené Správcom a zároveň podliehajú verifikácii zo strany Správcu, aby bol zabezpečený plynulý chod a udržateľné fungovanie zálohového systému. Verifikácia jednotlivých výrobcov prebiehala na podnet zo strany samotných dodávateľov jednotlivých zariadení.

Úvodná investícia do odberného zariadenia, ktorým je zálohomat, kompaktor alebo ručný skener, je financovaná distribútorom. Správca uhrádza náklady vynaložené v priamej súvislosti s odberom obalov distribútorovi, vrátane kapitálových investícií, vo forme manipulačného poplatku za každý kus odobratého zálohovaného obalu.

Ručný odber

Vhodný pri odbere 70 – 200 kusov denne.

Ručný odber je vhodný pre prevádzky s menšou predajnou plochou a menším počtom odoberaných obalov, aby bol efektívny tak pre samotnú prevádzku, ako aj zálohový systém. Obchodník je vybavený ručným skenerom, cez ktorý načítava čiarový kód zálohovaného obalu a tlačí kupón pre zákazníka. Nápoje skladuje nestlačené v osobitnom vreci od Správcu uzavretom špeciálnou plombou a pripraví ich na prevzatie prepravcom Správcu. Obaly sa prepravujú nestlačené a následne sa prepočítavajú v medziskladoch Správcu.

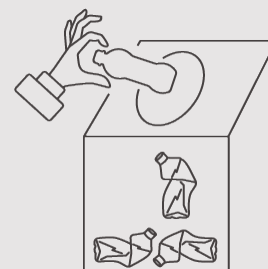
Verifikovaný dodávateľ: SENSONEO

Poloautomatizovaný odber

Vhodný pri odbere 200 – 500 kusov denne.

Odberné miesto je vybavené ručným skenerom a kompaktorom. Pracovník predajne naskenuje čiarový kód a odoberie zálohovaný obal ako pri ručnom zbere. V sklade má však umiestnené špeciálne zariadenie, kompaktor, ktoré stláča plechovky a plastové fľaše. Vďaka tomu je ich skladovanie a prepravovanie jednoduchšie a efektívnejšie. V rámci Európy a zavedených systémov zálohovania sme jediná krajina, ktorá poskytuje aj poloautomatizované riešenie.

Verifikovaný dodávateľ: SENSONEO pre ručný skener a GP Technology pre kompaktor

Automatizovaný odber

Vhodný pri odbere 500 a viac kusov denne.

Automatizovaný odber je pre obchodníka efektívne umiestniť, ak predpokladá vyšší počet vrátených obalov denne, štandardne 500 kusov a viac. Používa sa odberný automat – zálohomat, ktorý sa o všetko postará: sám obaly triedi a sám ich stláča. Obchodník následne stlačené obaly, vytriedené na plastové fľaše a plechovky pripraví na odobratie prepravcom Správcu.

Verifikovaný dodávateľ: TOMRA Collection Slovakia, RVM Systems, DIEBOLD NIXDORF, IMS SERVICE, Envipco Slovakia, RETURPACK Kft

Alternatívne spôsoby odberu

Napriek tomu, že zákon určuje vrátenie obalu priamo do predajne sa Správca v rámci roku 2022 snažil o rozšírenie možnosti vrátenia zálohovaného obalu aj inam, ako len naspäť do obchodu. Môže ísť o iné priestory ako potraviny, kde sa predávajú zálohované nápojové obaly alebo o miesta, kde z dôvodu väčšej frekvencie pohybu ľudí dochádza k hromadeniu zálohovaných nápojových obalov.

Alternatívnym odberným miestom sa môže stať napríklad:

- Reštaurácia
- Hotel
- Vendingová spoločnosť
- Firma, ktorá poskytuje pitný režim zamestnancom
- Aquapark
- Športové stredisko
- Škola
- Festival a iné kultúrne podujatie

Z hľadiska typu alternatívneho odberného miesta rozlišujeme miesta sezónne, akými môžu byť napríklad festivaly a celoročné prevádzky. Možnosti nastavenia odberu obalov sú rôzne a prístup Správca je vždy individuálny, v medziach procesných nastavení. K jednotlivým typom alternatívnych odberných miest boli vytvorené krátke manuály, ktoré sú verejne dostupné na webovej stránke www.spravcazaloh.sk.

K jednorazovým sezónnym odberným miestam sa v roku 2022 pridali podujatia ako Grape, Pohoda festival, Uprising, Dobrý trh, Campana Fest, Bratislavský maratón, koncerty Aldea Drinks, Európsky olympijský festival mládeže – EYOF či dokonca jednorazová zbierka zálohovaných obalov, ktorá prebehla aj v základnej škole v obci Široké. Jednotlivé podujatia fungovali rôzne a spolupráca so Správcom bola nastavená individuálne. V niektorých bol umiestnený kompaktný skener s ručným skenerom. Iné využili spoluprácu aj s obchodným reťazcom. A menšie podujatia využili symbolické nádoby Správca v tvare fľaše a plechovky. Podujatia a festivaly využili možnosť poukázať hodnotu vrátených záloh na charitatívne účely, a tak nielen prispeli k čistejšej prírode, ale aj ukázali jeden z prístupov, ako nahradiť pôvodné charitatívne zbierky vrchnáčikov iným spôsobom.

Pilotné projekty celoročných odberných miest vznikli napríklad ako súčasť pitného režimu v závode US Steel či spoločnosti Phoenix Service Slovensko. K riešeniam pre aquaparky sa pridali Vodný park Bešeňová a Tatralandia. Prvým hotelom, ktorý hľadal v spolupráci so Správcom riešenie, ako zálohovať aj vo svojom zariadení sa stal hotel Aréna. Eventová spoločnosť Mária Ferletiková pristúpila v spolupráci so Správcom k organizácii podujatí rovnako zodpovedne.

Vrátiť jednorazový zálohovaný nápojový obal a prispieť aj na dobrú vec môžu zamestnanci spoločností Amazon a Jaguar Land Rover. V priestoroch spoločností je možné odovzdať zálohový obal a myslí sa tak nielen na čistejšiu prírodu, ale aj na vybrané charitatívne účely.

Spolupráca Správca, spoločnosti Very Goodies a spoločnosti Peugeot priniesla možnosť vrátenia záloh na zamestnaneckú kartu zamestnancov závodu Peugeot. Ide tak o prelomové riešenie, ktoré nás o veľký krok približuje k technologicky pokročilejším riešeniam.

Kam s vyzbieranými obalmi?

Vyzbierané obaly sú od obchodníkov zvezené do medziskladov a neskôr do triediaceho centra. Pre logistiku a dobre fungujúci systém zvozov je dôležité, aby zálohový systém disponoval adekvátnym množstvom medziskladov, ktoré aj s triediacim centrom vytvárajú efektívne nastavenú logistickú sieť.

Kde sa nachádzajú medzisklady a triediace centrum Správcu?

Strategické plánovanie umiestnenia medziskladov a výber ich priestorov spoločne s priestormi triediaceho centra sa začal v apríli 2021. Triediace centrum sa nachádza v Kočovciach, časti Rakoluby. Služi nielen ako triediace centrum, ale aj medzisklad. Samostatné medzisklady sú umiestnené v Bratislave, Žiranoch, Rosine, Širokom a v Banskej Bystrici, kde sa na konci roka 2022 presunul z obce Vlkanová.

Aká je funkcia medziskladov?

Vrátené obaly od spotrebiteľov sú z odberného miesta na základe efektívneho plánovania zvozových trás prevezené Správcom do medziskladov. V medziskladoch prebieha kontrola a sčítanie. Obaly sa zlisujú do balíkov a prepravujú stlačené do triediaceho centra.

Aká je funkcia triediaceho centra?

Triediace centrum kontroluje, eviduje a spracováva prijatý materiál z jednotlivých medziskladov, prípadne priamo z odberných miest. V triediacom centre je umiestnená optická linka, ktorá triedi materiály podľa druhov a farieb a pripravuje hotové balíky vytriedeného plastového a kovového materiálu pre recyklátorov. Práve vďaka zálohovému systému vieme vyzbierať materiál vyššej kvality, ktorý sa dá efektívne využiť pri výrobe nových obalov, čím sa šetrí prírodné zdroje, znižuje množstvo použitej energie a tým aj emisie CO₂.

Aké technológie sú umiestnené v triediacom centre?

Veľmi dôležitou súčasťou veľkého komplexu technológií tvoria dopravníky na prepravu materiálov cez jednotlivé procesy spracovania

materiálu. Privezený materiál z medziskladov je stlačený vo veľkých zlisovaných balíkoch, ktoré rozbalí práve rozbalikovač. Optické hlavy zabezpečujú triedenie plastových obalov podľa druhu materiálu a farieb. Vytriedený materiál sa pred opätovným zlisovaním, pre jednoduchšiu prepravu recyklátorovi, ukladá do veľkokapacitných zásobníkov. Koncovku v rámci procesu spracovania tvoria lisy, vďaka ktorým zabezpečujeme efektívnu prepravu balíkov k recyklátorovi.

Je triediace centrum upravené na príjem obalov z ručného odberu?

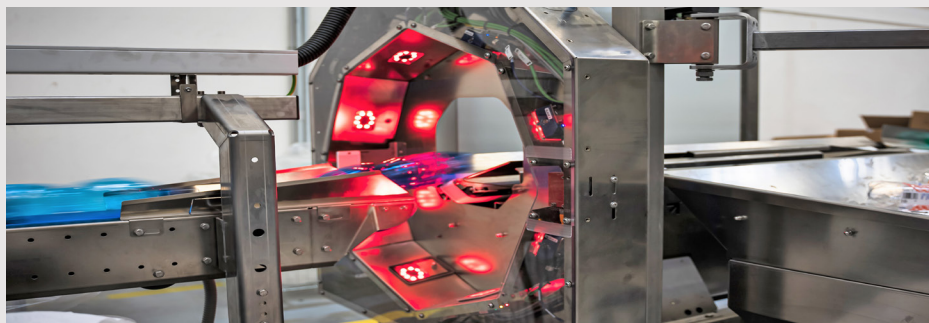
Do triediaceho centra sú dovezené vrátené zálohované obaly aj z prevádzok s ručným odberom. Takto privezené vrecia s nestlačeným materiálom sú skontrolované sčítacím zariadením a následne stlačené a ďalej spracované.

Aká je plánovaná kapacita triediaceho centra?

Triediace centrum má povolenú kapacitu pre spracovanie 29-tisíc ton plastových obalov a 9-tisíc ton kovových obalov.

Logistika zálohového systému

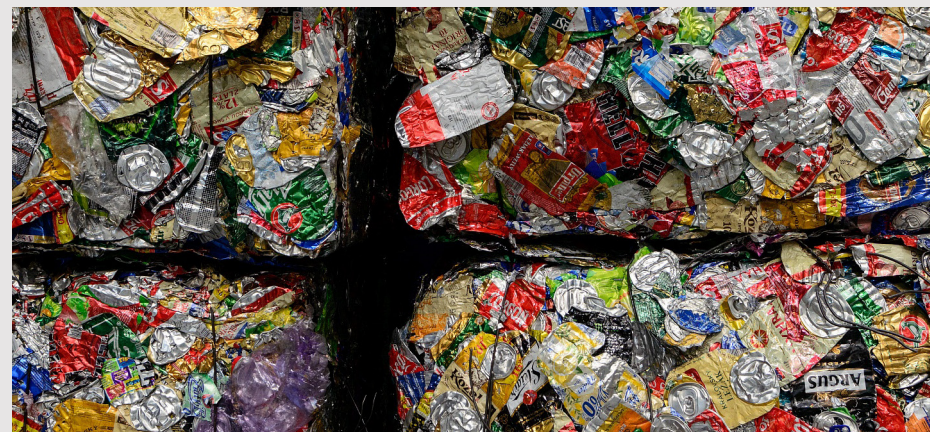
Úlohou Správcu je prebrať odovzdané plastové fľaše a plechovky od obchodníkov, zabezpečiť kontrolu, sčítanie, prepravu a spracovanie obalov. Správca má na tieto účely zriadené triediace centrum a medzisklady, vhodne rozmiestnené v súlade s optimalizáciou prepravných trás. Zabezpečí tak efektívny a ekologický prevoz vyzbieraných obalov na miesto finálneho triedenia a prípravu na recykláciu.

Hlavnou prioritou pre rok 2022 bolo zabezpečiť plynulý zvoz zálohovaných obalov z takmer 3 000 odberných miest. Slováci prijali zálohový systém pozitívne a nasvedčovalo tomu aj rýchlo rastúce množstvo vrátených obalov z mesiaca na mesiac. Výzvou tak bolo efektívne nastaviť systém zvozov tak, aby reflektoval reálne potreby odbernej siete. V neposlednom rade bola dôležitou témou aj optimalizácia vozového parku.

Počas roka 2022 sme tak vykonali z pohľadu dopravy viac ako 28-tisíc trás a celkovo prešli približne 4,6 milióna kilometrov. Trasy sú z pohľadu efektívnosti nastavované tak, aby sa nielen prepravné vozidlo naplnilo do maximálnej možnej miery, ale aby aj prepravné trasy boli čo najkratšie a skutočne smerovali do najbližšieho medziskladu.

Za úspech považujeme strategické umiestnenie medziskladov v jednotlivých regiónoch Slovenska. V tomto smerovaní budeme naďalej pokračovať aj v roku 2023.

Spracovanie zálohovaných nápojových obalov

Zálohový systém umožňuje povinným osobám – výrobcam, ktorí uvádzajú obaly na trh, zabezpečiť dostatok materiálu v želanej kvalite, aby si mohli následne plniť zákonné ciele na pridávanie povinného obsahu recyklovaného materiálu do nových obalov. Výrobcovia budú môcť využiť predkupné právo na alikvotné množstvo a kvalitu materiálu, ktoré uviedli na trh a následne ho využiť pre výrobu nových obalov.

Cieľom zálohového systému je, aby sa prioritizovalo spracovanie z fľaše do fľaše (pet-to-pet) a z plechovky do plechovky (can-to-can). A teda, aby sa z odobratých a recyklovaných zálohovaných obalov stali opäť nové obaly s rovnakým účelom, na ktorý boli pôvodne využité.

Výrobcovia majú o recyklovaný materiál záujem, primárne z dôvodu, že si musia plniť ciele dané smernicou o jednorazových plastoch. Tá udáva minimálne množstvo pre pridávanie recyklovaného materiálu v nových obaloch – od roku 2025 je to 25 % a od roku 2030 minimálne 30 % podiel.

Niektorí výrobcovia majú aj dobrovoľné záväzky a už dnes používajú vo svojich nápojových obaloch materiály s obsahom recyklátu 50 % a viac. Cieľom je, aby sa materiál nevyhadzoval, a nerecykloval len jednorazovo, ale otáčal sa v uzavretom materiálovom kruhu. Aby to neboli len materiály na jedno použitie, ale využívali sa na tie isté účely viackrát v súlade s princípmi cirkulárnej ekonomiky. Vytriedený materiál, na ktorý výrobcovia neuplatnia predkupné právo, odkúpia recyklátori, ktorí sa prihlásia do tendra Správcu. Výnos z predaného materiálu je jedným zo zdrojov financovania celého zálohového systému.

Zálohový systém z pohľadu zákazníka

Zákazník platí od 1. 1. 2022 okrem ceny samotného nápoja aj 15 eurocentov za obal. Záloh nepodlieha DPH, takže to vždy bude 15 eurocentov.

Zálohovaný obal môže vrátiť v ktoromkoľvek odbornom mieste bez ohľadu na to, kde nápoj v zálohovanom obale pôvodne kúpil. Obaly označené symbolom „Z“ vloží nestlačené do zálohovacieho zberného koša alebo ich odovzdá pri pokladni a dostane kupón. Uplatniť si kupón s hodnotou zálohu môže len v predajni, v ktorej obaly odovzdal. Buď mu bude odrátaný z ceny nákupu, alebo požiada o vyplatenie hotovosti na pokladni. Pri menších prevádzkach zapojených do zálohovania dobrovoľne má obchodník možnosť len poskytnúť zľavu z nákupu, nemá povinnosť vyplatiť hotovosť.

Od januára 2022 sa
zálohujú všetky plastové
fľaše a plechovky od nápojov.
Viete ktoré áno a ktoré nie?

Zálohujú sa obaly
s objemom **0,1l až 3l**
vrátane.

A nezálohujú sa obaly z:
mlieka, nápojov s obsahom mlieka,
sirupov a alkoholických nápojov
s obsahom alkoholu nad 15 %

Ktoré nápojové obaly?

V legislatíve sú definované nápoje ako „kvapalné poživatiny, ktoré obsahujú viac ako 80 % vody a sú schopné uspokojiť fyziologickú potrebu vody, delia sa na alkoholické a nealkoholické“. Takže zálohujú sa plastové obaly a plechovky nápojov ako sú: minerálne vody, sladené nápoje, ovocné šťavy, energetické nápoje, pivo a víno.

NÁPOJOVÉ OBALY

NEKRČÍME

1.

Zálohované obaly od nápojov nekrčíme, nezahadzujeme, zálohujeme. Jednoduché.

2.

Na obaloch si v blízkosti EAN kódu všimame symbol zálohovania Z-ZÁLOHOVANÉ.

3.

Pri kúpe nápoja v zálohovanom obale zaplatíme záloh za obal.

4.

Zálohované obaly nestláčame, spolu s vrchnákom ich vrátime na odborné miesto.

NEZAHADZUJEME

5.

Nezálohované obaly bez symbolu Z-ZÁLOHOVANÉ nenesieme naspäť do obchodu, vyhodíme ich do žltej nádoby na triedený zber tak, ako doteraz.

6.

Za každý vrátený zálohovaný obal s čitateľným EAN kódom dostaneme záloh naspäť. Vždy na odbornom mieste, kde obaly vrátime.

7.

Vyzbierané zálohované obaly sa recyklujú a použijú na výrobu nových obalov na nápoje. Znova a znova.

8.

Zálohovanie je jediný overený spôsob, ako vyzbierať až 90 % nápojových obalov.

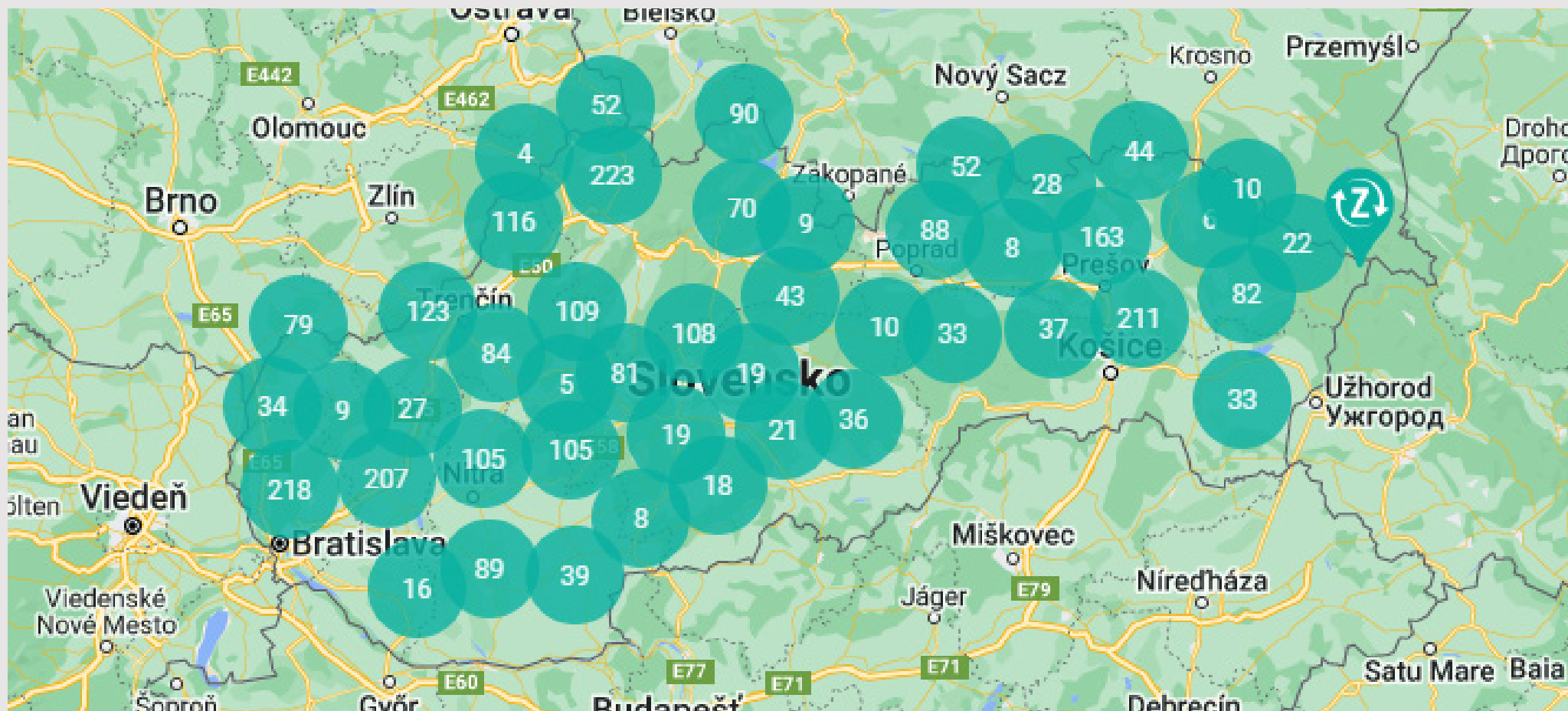
ZÁLOHUJEME

Mapa

odberných miest

Aby sa zálohovanie stalo prirodzenou súčasťou každého z nás, je potrebné prijímať riešenia, ktoré uľahčujú spotrebiteľovi sa v tomto systéme orientovať. Takýmito riešeniami sa stala pre rok 2022 aj mapa odberných miest, ktorá je pre širokú verejnosť dostupná na webovej stránke www.slovenskozalohuje.sk.

Mapa odberných miest poskytuje možnosť sa ľahšie zorientovať v dostupnosti bodov, kde môže spotrebiteľ vrátiť svoj obal vo svojom okolí. Zákazník sa tak môže navigovať do najbližšieho odberného miesta. Cieľom je, aby existovala ucelená možnosť sledovať, kde je možné vrátiť zálohovaný obal bez ohľadu na predajnú sieť či značku predajne.

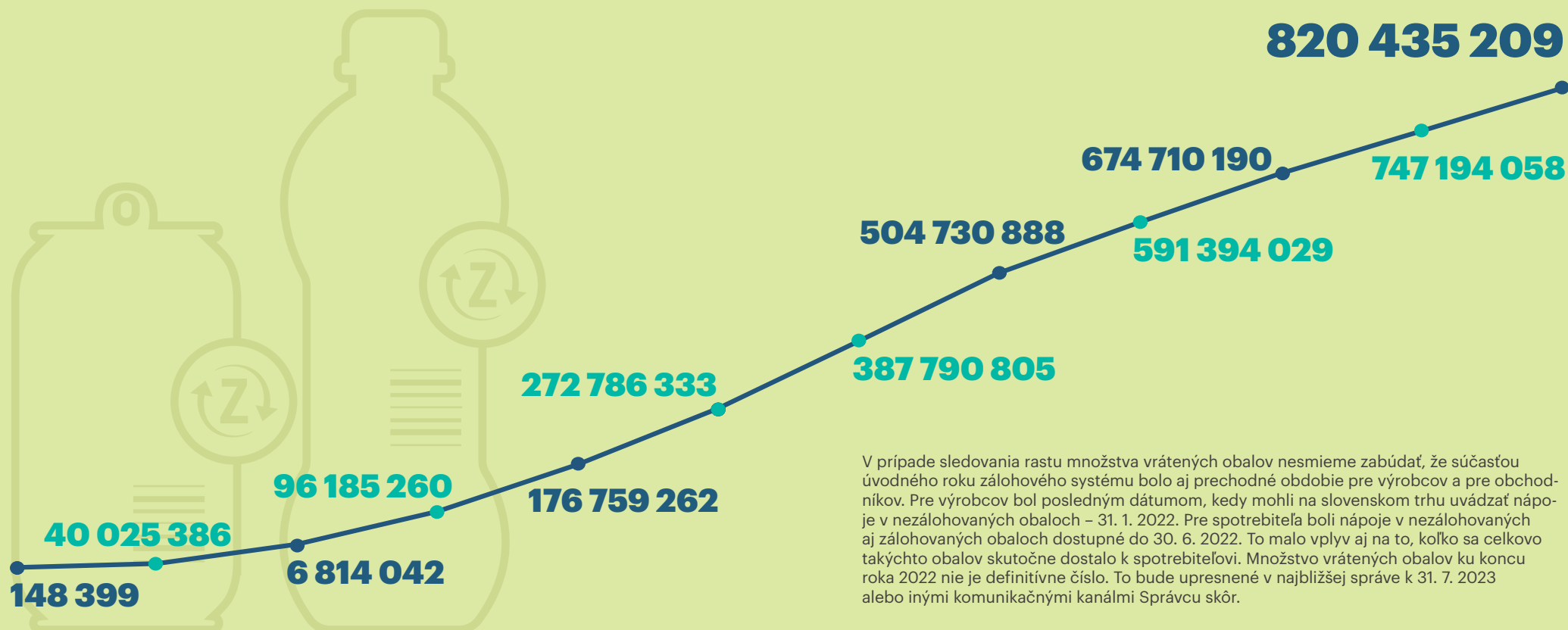
Koľko sa nám spoločne podarilo vyzbierať?

Ako rástlo množstvo vyzbieraných obalov každým mesiacom?

K 31. 12. 2022 sa nám spoločne podarilo vyzbierať viac ako

820 miliónov

zálohovaných
plastových fliaš a plechoviek

V prípade sledovania rastu množstva vrátených obalov nesmieme zabúdať, že súčasťou úvodného roku zálohového systému bolo aj prechodné obdobie pre výrobcov a pre obchodníkov. Pre výrobcov bol posledným dátumom, kedy mohli na slovenskom trhu uvádzať nápoje v nezálohovaných obaloch – 31. 1. 2022. Pre spotrebiteľa boli nápoje v nezálohovaných aj zálohovaných obaloch dostupné do 30. 6. 2022. To malo vplyv aj na to, koľko sa celkovo takýchto obalov skutočne dostalo k spotrebiteľovi. Množstvo vrátených obalov ku koncu roka 2022 nie je definitívne číslo. To bude upresnené v najbližšej správe k 31. 7. 2023 alebo inými komunikačnými kanálmi Správcu skôr.

Dosiahli sme ciele?

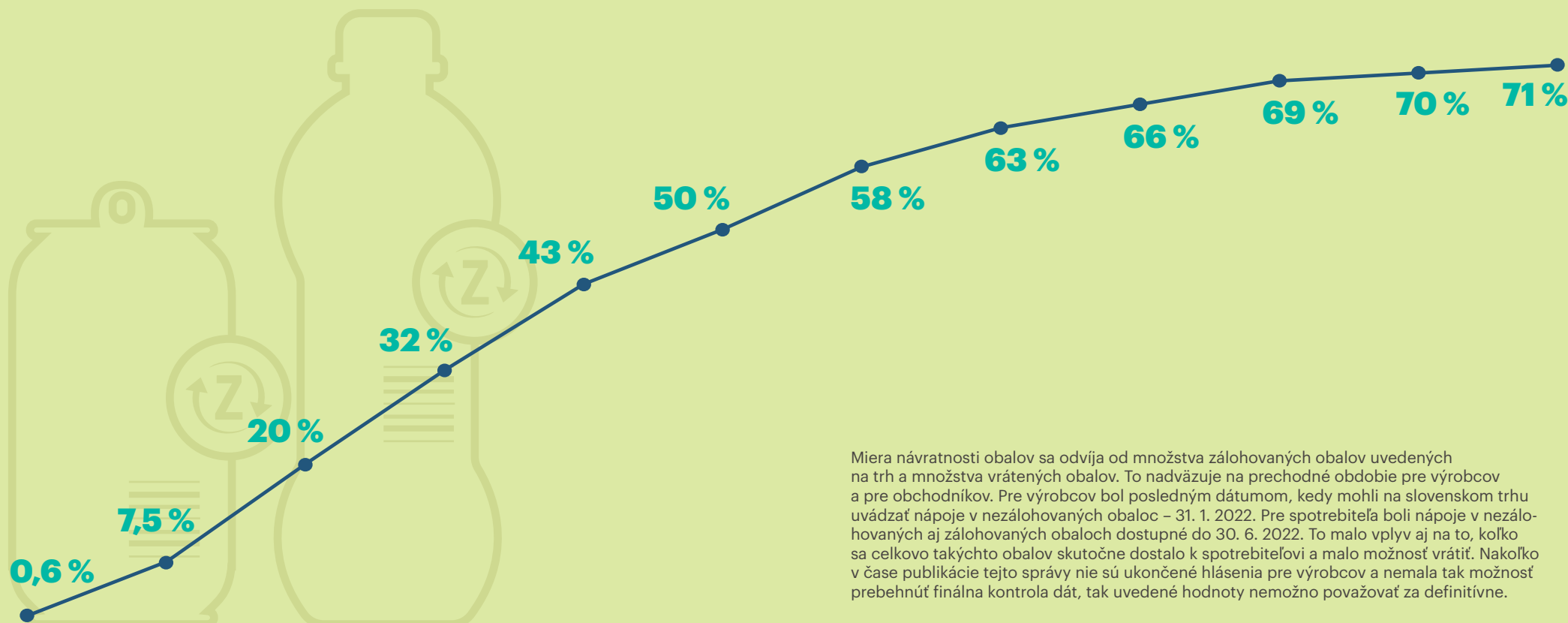
Aká bola návratnosť obalov?

Aj pre implementačný rok fungovania zálohového systému bol stanovený zákonný cieľ a to dosiahnuť návratnosť zálohovaných obalov 60 %. Z predbežných čísel sa ukazuje, že sme dosiahli mieru návratnosti 71 %, čo je vysoko nad zákonný cieľ. V čase publikácie tejto výročnej správy však ešte z hľadiska dokončovania a kontrolovania ohlasovacej povinnosti výrobcov nehovoríme o konečných dátach. Tie budú zverejnené v najbližšej správe k 31. 7. 2023, prípadne skôr formou iného komunikačného kanála v rámci komunikácie Správca.

Pre rok 2022 bol pre zálohový systém stanovený zákonný cieľ dosiahnuť mieru návratnosti obalov 60 %.

Predbežné čísla ukazujú, že sa nám spoločne podarilo dosiahnuť

mieru návratnosti
približne **71 %**

Miera návratnosti obalov sa odvíja od množstva zálohovaných obalov uvedených na trh a množstva vrátených obalov. To nadväzuje na prechodné obdobie pre výrobcov a pre obchodníkov. Pre výrobcov bol posledným dátumom, kedy mohli na slovenskom trhu uvádzať nápoje v nezálohovaných obaloch – 31. 1. 2022. Pre spotrebiteľa boli nápoje v nezálohovaných aj zálohovaných obaloch dostupné do 30. 6. 2022. To malo vplyv aj na to, koľko sa celkovo takýchto obalov skutočne dostalo k spotrebiteľovi a malo možnosť vrátiť. Nakoľko v čase publikácie tejto správy nie sú ukončené hlásenia pre výrobcov a nemala tak možnosť prebehnúť finálna kontrola dát, tak uvedené hodnoty nemožno považovať za definitívne.

Komunikácia Správcu

So spustením zálohového systému bolo dôležité informovať prakticky a jednoducho o tom, ako zálohovať, čo robiť a čo naopak nerobiť. Pre rok 2022 bolo dôležité nastavenie jednotnej komunikácie v rámci zapojených subjektov, udržiavanie pozitívnej nálady, motivovanie či zodpovedanie otázok, ktoré prichádzali v čase.

Komunikácia 2 značiek

Správca zálohového systému – značka komunikujúca smerom k odbornej verejnosti, odborným subjektom, ktorých sa zálohový systém týka a sú alebo môžu byť jeho súčasťou, prípadne inštitúciám, ktoré sú v téme zapojené, novinárom a podobne.

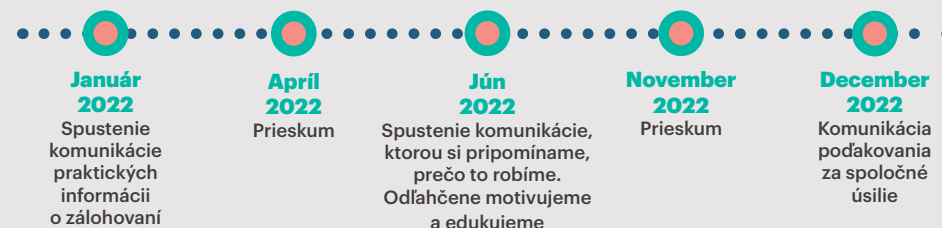

Slovensko zálohuje – značka, ktorej logom je symbol Z v recyklačných šípkach. Komunikuje smerom na spotrebiteľa ohľadom praktických informácií k zálohovaniu plastových fľaš a plechoviek.

Ako bola nastavená komunikácia Správcu smerom na odbornú verejnosť?

Značka Správca zálohového systému komunikuje predovšetkým smerom na distribútorov, výrobcov, samosprávy, environmentálne inštitúcie, novinárov. Aktuálne téma zálohovania v spoločnosti rezonuje. Aktívne komunikujeme s médiami aj širokou verejnosťou s cieľom vzdelávať spoločnosť, informovať, upokojiť obavy zo zmeny, zníženia komfortu, poskytnúť odpovede na praktické otázky súvisiace s fungovaním systému. Našou víziou je podporiť vytváranie prostredia, kde sa zabraňuje vzniku odpadu, kde sa cenné materiály opätovne využívajú a chráni sa životné prostredie. Preto bolo našou snahou posilniť pocit zodpovednosti

spotrebiteľov a mobilizovať spoločnosť pre dobrú vec, ktorá má zmysel. Pre túto komunikáciu je dôležitá neustála podpora pre distribútorov a výrobcov v podobe ad-hoc prípravy komunikačných podkladov, grafických podkladov, informačných materiálov, manuálov a podobne. Správca aktívne komunikoval a koordinoval zdieľanie posolstiev s Ministerstvom životného prostredia, výrobcami, obchodníkmi, dodávateľmi zálohovateľov či samosprávami.

Ako bola nastavená komunikácia smerom na spotrebiteľa?

Primárna komunikácia smerujúca na spotrebiteľa prebieha v rámci značky Slovensko zálohuje, nakoľko je prioritou, aby sa dôležité informácie o zálohovaní plastových fľaš a plechoviek dostali skutočne ku každému obyvateľovi. Pre dosiahnutie povedomia o značke Slovensko zálohuje so symbolom Z v šípkach, ako aj o samotnom zálohovaní bola nastavená kampaň, ktorá začala v septembri 2021 a končila v apríli 2022. Od obdobia spustenia zálohového systému boli na spotrebiteľov komunikované základné praktické informácie, ktoré bolo potrebné vedieť k využívaniu zálohového systému. Zároveň bolo dôležité udržiavať pozitívnu náladu a dôvody zavedenia a povedomie benefitov systému.

Po ukončení kampane bol realizovaný prieskum a následne sme pokračovali v letnej fáze kampane, kedy sme Slovensku pripomínali zmysel zálohovania, prečo to robíme. Chceli sme sa komunikáciou viac priblížiť obyvateľom, a tak sme sa zamerali na ľudí žijúcich v menších obciach a zamestnancov odborných miest.

Včasným poskytovaním informácií sme postupne odstraňovali obavy verejnosti a zvyšovali mieru zapojenia širokej cieľovej skupiny do využívania zálohového systému.

Komunikácia prebiehala aj na znevýhodnené skupiny obyvateľstva. Informačné materiály k fungovaniu zálohového systému či aktívna komunikácia cez médiá smerom na národnostné menšiny bola samozrejmosťou.

Správca poukázal na dôležitosť bezbariérového prístupu k odbornému miestu či komunikoval dôležité informácie o zálohovaní prostredníctvom organizácie pre nevidiacich.

Čo ukázali prieskumy ?

Na základe prieskumu spred konca roka môžeme konštatovať, že za celý rok po spustení zálohovania na Slovensku 92 % ľudí spontánne vie, že od januára sa zálohuje. Ak ľuďom tento fakt pripomenieme, zachytil ho už takmer každý, čo predstavuje 95 %. Osobnú skúsenosť so zálohovaním deklaruje až 93 % populácie. Ukazuje sa, že si spotrebiteľia zvykli na aktivity spojené so zálohovaním, ako je skladovanie obalov a vracanie obalov. Preukazuje to aj znižujúca sa frekvencia vracania obalov na odborné miesta.

Financovanie činnosti Správca

Systém zálohovania jednorazových nápojových obalov si vyžaduje vstupné kapitálové investície a kontinuálne prevádzkové náklady. Zálohový systém je systémom rozšírenej zodpovednosti výrobcov nápojových obalov. Činnosť Správca zálohového systému, ktorý je neziskovou organizáciou, je v plnom rozsahu financovaná z poplatkov výrobcov, predaja materiálu a z nevyzdvihnutých záloh. Nie je financovaná z verejných zdrojov.

Aké boli vstupné náklady pre fungovanie zálohového systému? Kto ich financuje? Aké sú odhadované prevádzkové náklady?

Vstupné investície vo výške približne 7 miliónov eur boli tvorené pôžičkami zakladajúcich zväzov výrobcov nápojov a úveru z financujúcej banky. Investície do odberných zariadení – zálohomatov a ručných skenerov sú financované distribútormi. Priamo vyvolané náklady na odber obalov, vrátane kapitálových investícií, sa vráti distribútorovi v podobe manipulačného poplatku na kus odobratého obalu.

Primárne investície boli potrebné na:

- Vybudovanie triediaceho centra a medziskladov.
- Obstaranie technologického vybavenia (nie však s investíciou do nehnuteľností, tie sú premietnuté v prevádzkových nákladoch v podobe nájmu).

- Vybavenie zúčtovacieho centra – softvér, hardvér, zariadenie kancelárií.
- Investície do úvodnej marketingovej kampane, zabezpečenie informačno-vzdelávacích aktivít a PR komunikácie pred spustením zálohového systému v záujme dostatočnej prípravy verejnosti na zavedenie zálohovania.
- Náklady na manažment projektu, resp. náklady na prevádzku Správca pred dátumom spustenia systému (implementácia).

Aké sú odhadované ročné prevádzkové náklady?

Ročné prevádzkové náklady pri miere návratnosti 90 % obalov sú odhadované na 35 miliónov eur pri odhadovaných výnosoch 30 miliónov eur. Ich skutočná výška však závisí od mnohých faktorov, napríklad od veľkosti a štruktúry odbernej siete, postoja obyvateľstva k zálohovaniu, miery efektivity systému a podobne.

Z čoho sú financované prevádzkové náklady činnosti Správca zálohového systému?

Zálohový systém je financovaný povinnými osobami – výrobcami, ktorí uvádzajú na trh zálohované jednorazové nápojové obaly z plastu a kovu. Zálohový systém je systémom rozšírenej zodpovednosti výrobcov a ako taký nie je financovaný z verejných zdrojov. Zdrojmi financovania činnosti Správca zálohového systému sú poplatky výrobcov, predaj vyzbieraného materiálu a nevyzdvihnuté zálohy. Zabehtý zálohový systém je štandardne deficitný a nakoľko ide o systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov, deficit hospodárenia je vždy financovaný poplatkami výrobcov.

Čo sa stane, ak Správca zálohového systému vykáže zisk?

Ide o neziskový systém, hospodárenie Správca bude vyrovnané, avšak v prípade, ak by vznikli prípadné prebytky, Správca je povinný ich použiť výlučne na rozvoj a zefektívnenie zálohového systému.

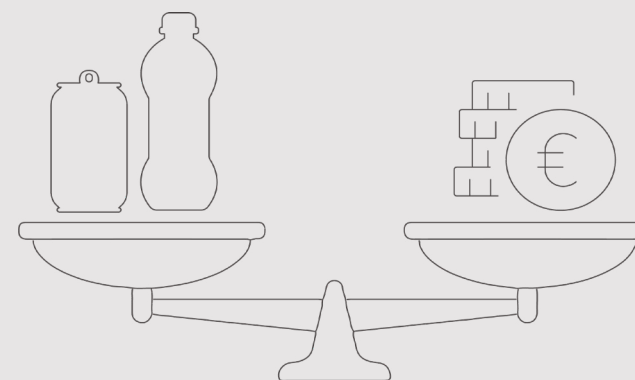
Na čo budú využité finančné prostriedky v prvých rokoch prevádzky?

To, či budú vôbec prebytky, ako budú veľké a kedy budú dosiahnuté (obdobie) závisí od dosiahnutej miery návratnosti. Finančné prostriedky akumulované v prvých rokoch prevádzky systému budú použité na:

- Vrátenie počiatočných kapitálových výdavkov.
- Financovanie a zdokonaľovanie systému v ďalších rokoch fungovania.
- Vytvorenie rezervy na neočakávaný vývoj miery návratnosti obalov.
- Prípadné ďalšie zmeny v nákladových položkách v budúcnosti.

Kľúčovým princípom je, že prevádzkové náklady sú financované:

- z poplatkov výrobcov,
- z výnosov z nevyplatených zálohov,
- z predaja materiálu z odobratých obalov.

Správca je neziskovou organizáciou a jeho financovanie musí byť vyrovnané. Ak vzniknú prebytky, Správca má povinnosť ich použiť prioritne na rozvoj zálohového systému.

Plány a ciele pre rok 2023

Marián Āč
riadiť
Správcu zálohového systému

Rok 2023 je druhým rokom zálohového systému a zároveň prvým rokom, kedy zálohový systém funguje naplno bez akéhokoľvek prechodného obdobia.

Je dôležité si obhájiť vynikajúce výsledky z prvého roka a hľadať riešenia pre celkové zefektívnenie systému.

Ciele pre rok 2022, kedy sa spustilo zálohovanie jednorazových nápojových obalov boli rôznorodé. Z hľadiska fungovania systému išlo primárne o doladenie detailov fungovania zálohového systému ako takého. Eliminácia nedostatkov je veľmi dôležitá pre pozitívnu skúsenosť spotrebiteľov a zníženie rizika vzniku bariér, ktoré by mohli vytvárať prekážku z pohľadu spotrebiteľov k zálohovaniu.

V rámci zefektívňovania zálohového systému plánujeme systematicky rozširovať odbernú sieť a posilniť oblasti, v ktorých dnes zákazníci nemajú vo svojom blízkom okolí možnosť vrátiť zálohované obaly. Je to postupný proces, ktorý závisí aj od ochoty menších predajní zriadiť odberné miesta, keďže to robia na báze dobrovoľnosti. Správca aktívne komunikuje s predajňami vo vybraných regiónoch so slabším zastúpením odberných miest a hľadá možnosti spolupráce tak, aby možnosť zálohovania bola široko dostupná a motivujúca pre všetkých.

Za veľmi dôležité považujeme nielen rozširovanie odbernej siete ako takej, ale aj zlepšovanie fungovania tej existujúcej. Preto v spolupráci s obchodníkmi budeme neustále pracovať na harmonizácii jednotlivých odberných miest, či už na úrovni

technologickej z pohľadu vzťahu obchodníka s dodávateľom jeho technického zariadenia (zálohmatu), ale aj z pohľadu podpory zo strany prítomných zamestnancov.

Napriek tomu, že zákon určuje vrátenie obalu priamo do predajne sa snažíme o vytvorenie možnosti vrátenia zálohovaného nápojového obalu aj na iných miestach, ako napríklad v aquaparkoch, v rámci pitných režimov firiem, na kúpaliskách či festivaloch. Tieto snahy po viacerých úspešných projektoch budú pokračovať.

Naším cieľom je zabezpečenie udržateľnej, efektívnej a ekologickej prepravy. Pre zefektívnenie logistickej infraštruktúry medziskladov je plánované navýšenie ich počtu a nastavenie všetkých trás, aby boli čo najefektívnejšie z pohľadu nákladov či produkcie CO₂. Pre plynulý systém zvozov je významné aj celkové posilnenie a optimalizácia vozového parku.

Pre rok 2023 je tu zaväzujúci cieľ, a to miera návratnosti 80 %, ktorú opätovným spoločným úsilím potrebujeme dosiahnuť.

Ďakujeme, že nám dávate viac životov!

